

Fenix

Söndag

Det hade varit en underlig söndag. Jag hade varit ute och promenerat i Änggårdsbergen, som jag brukade, men jag upptäckte en plats som jag aldrig hade varit på innan. Detta var lustigt, för jag kunde Änggårdsbergen utan och innan, men jag måste ha gått på villovägar eller något i den stilen, för helt plötsligt var jag mitt i skogen. Jag kan fortfarande inte helt förstå det, för att det var som en annan plats. Som att det inte var *här*. Skogen, som jag hade lärt känna under de åtta åren jag hade bott här, betedde sig annorlunda. Det var helt tyst. Jag hörde inte ens motorvägen. Och jag var där länge, när jag kom hem hade jag varit ute i flera timmar. Faktum är att jag knappt minns hur jag kom hem.

Det kändes även annorlunda. I vanliga fall brukar en skogspromenad fria upp sinnet, strukturera tankarna och ge inspiration till musik resten av dagen. Men nu känns det olustigt, nästan illavarslande, som att jag hade varit på en plats jag egentligen inte fick. Jag kan inte sätta fingret på det, men det kändes som att jag inte borde varit där.

Likväl var det något som drog mig dit.

Måndag

Jag sov oroligt och vaknade inte av mitt alarm. Det är ovanligt, jag brukar alltid sova väldigt lätt och vaknar ofta innan klockan ringer, men den dagen vaknade jag först upp på eftermiddagen, tjock i skallen, plågad av natten. På det stora hela hann jag knappt med någonting. Jag vankade mest omkring. Det störde mig. Den senaste månaden har jag jobbat hårt på att etablera en rutin, arbeta på min doktorandansökan, träna och göra musik på kvällen. Det har varit svårt, men allteftersom jag har slutat att röka och börjat leva mer hälsosamt har livet känts lättare. En dag som den här, av planlöst spatserande, kändes som ett återfall. På kvällen tänkte jag hoppfullt att det bara var en dålig måndag. Imorgon var en ny dag. Jag städade åtminstone lite grann. Jag hade lyckats få mig en bit av skogen hem, det låg en del granbarr och kvistar i hallen. Det hängde fortfarande en illavarslande känsla i luften, men jag tänkte att det bara var ångest över en oproduktiv dag. Imorgon skulle bli bättre, det var jag övertygad om.

Tisdag

Idag var ingen bra dag. Jag är osäker på om jag sov någonting. Min sömn har alltid varit ett bekymmer och jag vet om att jag vissa nätter hamnar i en slags gråzon mellan att vara vaken samtidigt som jag drömmer. Vad som hände den natten är jag dock osäker på. Jag tror att jag gick ut. Det känns befängt, jag har inte gått i sömnen sen jag gick i fyran, men jag tror att jag gick ut.

Jag tror att jag gick *dit*.

Samtidigt kan jag inte gått dit. Jag kan inte gått till Änggårdsbergen mitt i natten. Men var det en dröm? Det kändes inte som en dröm. Faktum är att det känns som att jag var där – och varför säger jag ens där, när det bara är mitt kära Änggårdsbergen? Varför ryser jag när jag skriver det här? Och varför var det granbarr i hallen? Det låg kvistar i sängen och jag kände doften av skog i lägenheten. Jag började bli orolig. Det kändes inte normalt.

Resten av kvällen så skurade jag golvet, putsade skorna och försökte förgäves skriva på min ansökan. Jag var inte i fas. Jag kanske har blivit sjuk? Jag hoppas att jag blivit sjuk. Det hade åtminstone förklarat en del av mitt beteende de senaste dagarna. Men imorgon ska jag på en arbetsintervju. För ovanlighetens skull (och kanske för säkerhets skull) bad jag en stilla bön innan jag gick och la mig.

Det blåste utanför och precis innan sömnens inträde lät det som att en korp kraxade. Den skulle följa med mig in i drömmen. Jag kom till ett vägskäl. Det flög tre korpar, en som var större än de två, en utan ögon och en med en hare i klorna. De sa mig något. Jag ville förstå. De sa det

igen men deras ord förvrängdes, förvärrades och jag förstod inte. Jag var vilsen, borttappad men det rådde ingen tvekan om att jag hade valt fel. Det rådde ingen tvekan om att jag för länge sedan hade valt fel väg och att min tid snart var kommen.

Onsdag

Så vitt jag kan minnas vaknade jag upp helt svettig, med en telefon av missade samtal och en stark ångest över att jag hade försovit mig och missat intervjun. Sen blev allt luddigt. Mitt nästa minne är att jag är i skogen igen och jag förstår ingenting. Jag bara sitter där, i fosterställning och pratar på ett språk som jag inte ens kan. Om och om igen så nämnde jag mitt namn och för varje gång var det som att en del av mig försvann. På något sätt lyckades jag ta mig därifrån. Jag kom hem. Det börjar dock bli klart för mig att jag kommer att dö i skogen. Jag borde aldrig gått dit. Det är en förbjuden plats och jag borde aldrig gått dit men jag kunde inte stå emot. Även om jag inte vill, så är jag säker på att jag kommer gå dit igen. Jag har aldrig varit så säker på någonting. Det är som att jag har blivit förhäxad.

Jag gick och la mig den kvällen och låste båda låsen på dörren och gömde ena nyckeln. Nästa dag så skulle jag ringa Jonas och Susanne. Jag hade på allvar börjat tro att jag hade blivit galen.

Torsdag

Jag åt lunch med Susanne och berättade om veckan. Hon märkte att jag inte mådde bra. Hon hade själv aldrig varit på platsen jag beskrev men gick med på att gå dit. Problemet var att vi aldrig kom fram. Jag måste ha blivit galen för jag stod där som i en film, förvirrad, rädd och i upplösning. Men platsen var inte för henne. Detta var något jag visste om, även om jag inte ville tro det själv. Hur förklarar man det för någon? Att du har gått till en förbjuden plats av skogen? Att det kommer att straffa en, oavsett vad man gör? Hur förklarar du, som har levt ett liv dedikerat åt rationalitet och logiska resonemang att ens öde är inget som någon kan undanfly? Att det finns krafter som är mäktigare än oss. Att gudarna finns, de är på riktigt och att en dag så kommer deras rättegång falla. Hur förklarar man något som man vet men inte kan bevisa? Hur säger man det här till sin vän utan att framstå som galen?

Det gör man inte. Och Susanne gick hem. Oroad.

På kvällen fann Jonas mig i hörnet av mitt vardagsrum. Jag var okontaktbar, skakade av frossa och svamlade osammanhängande om ödet, gudarna och allas oundvikliga rättegång. Han stannade över natten och gjorde sitt bästa för att lugna ner mig. Jag lyckades tillslut somna, till ännu en natt av mörker och oro.

Fredag

Jonas lämnade mig när han skulle till jobbet. Han ville inte att jag skulle vara ensam, vilket nog var klokt, och hade ringt till min mamma, som nu var på väg. För att vara en person som oroar sig för precis allting var hon förvånansvärt lugn. Över telefon sade hon att det var likt en incident i hennes ungdom. En barndomsvän hade förvillat sig i skogen utanför Strängnäs. När hon inte kom hem till middagen blev föräldrarna oroliga och de gick, tillsammans med mamma och några andra familjer, ut och började leta efter henne. De fann henne tillslut i ett panikliknande tillstånd, irrades omkring i utkanten av byn. Det var svårt att nå henne, hon var inte riktigt där. Man kunde heller inte förstå vad hon sa, hennes meningar var ofullständiga och hon pratade osammanhängande, som att det var ett språk annat än svenskan, ja det lät som att hon talade i tungor. Hennes blick var tom. Skräckslagen. Men det värsta var att du inte kunde möta blicken, berättade mamma för mig. Det var som att ingen tittade tillbaka.

Hennes tillstånd fortsatte och hon skickades till sjukhuset. Läkarna hittade ingenting, ingen sjukdom, inga anormala symptom. Hon var till synes helt frisk. Den ända rimliga förklaringen var

att hon hade drabbats av en schizofrenisk psykos. Hon blev inlagd kort där efter. Flickan lyckades dock fly ifrån anstalten och vad som hände med henne sedan är fortfarande något av ett mysterium. Man fann hennes halsduk i dungen där hon, min mor och de andra av traktens barn brukade leka. Men det är också det ända som fanns kvar av henne. Det var som att hon försvann och blev uppslukad av skogen. Helt utan spår.

Vid det här laget hade mamma hunnit till lägenheten, hon avslutade faktiskt historien, som påbörjades över telefon, i mitt kök över en kaffe. Vi satt en stund i tystnad. Mamma tittade på mig en lång stund och skakade sedan lätt på huvudet. Hon började berätta för mig hur världen är mer komplex än vad man tror. Universum är uppdelat i tre plan; det jordiska, där livet utspelas. Det andliga, där själen har sin boning och det underjordiska, dit människan inte är välkommen. Våra världar möts, som i sammanstrålningen mellan kropp och själ. Allt levande i universum delar samma energi, samma livskraft. Vi har gett det olika namn genom åren, men det är i sig irrelevant. Själen inom dig, säger mamma, är en del av den energi som genomsyrar allt i universum. Det är din koppling till allt. Det är delen av dig som alltid har funnits, och alltid kommer att finnas. Det är det mest värdefulla du någonsin kommer att ha; det är "du". I kontrast till detta, till livet om man så vill, står det underjordiska planet. Det är motvikten till det andliga, den krassa nödvändigheten i universum. Det vill varken illa eller väl, det är en kraft som behövs för att bibehålla balansen i universum, men vi, som befolkar det jordiska, vi som lever, bör träda i försiktighet när vi kommer i kontakt med det underjordiska. De spelar inte efter samma regler som oss. Deras mål är något annat.

Samspelet mellan dessa krafter, balansen som råder mellan, är förutsättningen för hela universum, berättar mamma för mig. Hon tittar länge på mig igen.

- Du har alltid kämpat emot, säger hon, men jag vet att du känner kraften inombords. Den har funnits i vår familj i århundraden och den har alltid lyst klart hos dig. Du har alltid tvivlat, ifrågasatt och undrat varför du är som du är, och jag har försökt visa det för dig, men du har aldrig velat förstå. Men du vet om. Du vet mycket väl att din roll här på jorden skiljer sig ifrån dina vänners. Du är precis som mig. Och skogsrået, som för 60 år sedan kom för mig, det har nu kommit för dig.

Mamma spänner en gång ögonen i mig. Jag känner mig förtvivlad. Jag är väl medveten om att det alltid har varit något fel på mig, och jag har väl alltid sett en viss charm i mammas överdrivna naturtro, men att jag helt plötsligt har hamnat i uråldrig kamp mellan universums storheter, det är lite svårt att smälta.

- Ett skogsrå? stammar jag

- Ja, svarar mamma. Min väninna hade inte blivit galen, hon hade blivit slagen av skogsrået. Det kom egentligen för mig.

- Men... varför? Varför ville ett skogsrå lura dig in i skogen? Jag trodde att de bara var intresserade av män som arbetade i skogen?

- Det är bara en myt, säger mamma. Skogsrån är oftast harmoniska varelser. De råder över en plats och håller balansen i skogen. De är djuren och växternas väktare. Men precis som oss kan de falla. De kan också tappa sin glans. Rået i min skog var inte gott. Hon ville ha min själ. Det är som en drog för dem, i synnerhet själarna hos, för vi brinner på ett annat sätt. Jag lyckades komma undan den gången, men jag har alltid vetat att hon skulle komma efter mig igen.

Mamma tittar ned i bordet. Hon faller en tår. Hon har burit på detta i så många år, och nu har hennes fiende kommit efter mig, hennes son. Det blir åter igen tyst i köket. Jag tar ordet.

- Så vad händer nu? frågar jag mamma

- Har du sagt ditt namn? svarar hon

Jag ryser till, och tittar på henne. Hon ser paniken hos mig. Jag förklarar vad som har hänt, berättar om onsdagen i detalj, om de stunder då det kändes som att jag längre inte fanns. Jag säger till henne att jag inte kan kontrollera mig. Att jag vet om att något är fel, att jag inte borde gå dit igen. Men jag berättar också att jag vet om, innerst inne, att jag kommer att hamna där igen. Mamma nickar, hon förstår.

- I och med att du har sagt ditt namn så har du också gett henne en del av din själ. Hon har stulit en del av dig. Därför kan du inte längre kontrollera vad du gör, hur du känner eller vad du tänker. Du kan heller inte fly. Hon kommer att locka dit igen, nej din bästa chans är att gå dit och möta henne. Det bådär gott att du fortfarande är i liv och att du en gång lyckades fly. Du är stark, och du har en fortfarande chans. Men det kommer att bli svårt för dig. Jag kan inte hjälpa dig, det här är din strid och den måste du föra själv.

- Men vad ska jag göra då? frågar jag lätt panikslaget.

- Du måste ta tillbaka din själ. Du måste döda skogsrået.

÷

Lördag

Det hade varit en underlig vecka, inget snack om saken. Tydligt så pågår det en ständig kamp mellan ljuset och mörkret i universum där vi, allt liv, befinner oss mitt i mellan. Gudarna finns, inte så som vi har tänkt oss dem, men nog finns de där, giriga, baksluga och med en bestämd syn på rättvisa. Magiska varelser finns de med. Vissa, de är livsfarliga och en sådan har jag fått på halsen, ett skogsrå, som har stulit en del av min själ. För en vecka sedan åt jag middag hos min kompis. Vi lagade lamm, serverade det med potatisgratäng. Mitt stora problem då var att jag inte hade något jobb. Nu måste jag ha ihjäl en varelse ifrån ett annat plan. Som har tagit en del av mig. Jag kan inte fly, jag kan inte skjuta upp det, jag kan inte komma undan. Detta är mitt eldprov. Detta är veckan då jag, oavsett om jag vill eller inte, blir den personen jag är menad att vara. Om jag misslyckas kommer ett skogsrå att sluka min själ, vilket, om jag har förstått det rätt, är värre än att dö tusen gånger om.

Ingen press.

Min mor berättade för mig att jag var tvungen att möta skogsrået själv. Annars så kommer det aldrig att visa sig, och då kommer det istället slå till när jag inte är beredd. Nej, mina chanser är bättre om jag möter henne. Problemet är att jag har gett henne mitt namn. Hon kommer då kunna påverka mig, styra mig, lura mig tills att hon slår mig. Jag kommer att kunna göra motstånd, men det blir svårare för mig att lura henne, nu när hon vet mitt namn.

Ett annat rent praktiskt dilemma är hur man nu dödar ett skogsrå. Med eld, berättade mamma för mig. Med mängder av eld. Det talade till min fördel, för att elda det är något som jag har kunnat sen barnsben. Problemet som återstår, det är att hitta henne. I motsats till mytologin kring skogsrån, där de uppenbarar sig som en vacker kvinna, med en rygg av bark, är rent nonsens. Hon kan ta vilken form som helst i skogen. Hon kan vara ett träd, befästa sig i ett djur eller som en annan person. Hon manifesterar sig i fasanfulla former, precis som att hon kan lura en med skönhet och list. Jag måste lita på mig själv, sa mamma, vid ett flertal tillfällen. Det finns ingen metod, inget hemligt trick för att lura ett skogsrå. Mitt hopp, det ligger hos mig själv. Jag måste lita på kraften inombords. Den kommer att leda mig rätt, om jag går in utan tvivel. Det var en prekär situation. Men för varje problem så finns det en lösning, och då finns det en även nu. Än finns det hopp.

Söndag

Jag vaknade upp med en känsla av lugn. Om det var något som jag älskade med mig själv så var det min förmåga att vid tillfällen av extrem press finna ett slags fokus. Mina sinnen skärps, allt stängs ut och jag är ett med stunden. Där och då är allt annat irrelevant, och så var det även nu. Det har tagit mig ur svåra situationer tidigare och jag hoppades att det skulle hjälpa mig även idag. Vädret var bra. Luften var tunn, klar och frisk. Himlen lystes upp svagt av septembersolen. Det var en kristallklar morgon, och det skulle bli en fantastisk dag, jag kände det på mig och började gå mot Änggårdsbergen.

Väl framme gick jag mot platsen. Jag visste mycket väl var den låg, men när jag kom fram var jag fortfarande kvar här, i Göteborg. Men det spelade ingen roll, platsen var här. Så mycket visste jag. Jag samlade ihop ved och tände upp en eld. Nu var det bara att vänta. Jag måste ha slumrat till, för plötsligt så var jag där. Det gick inte att missta. Det låg energi i luften, det var som att den vibrerade. Det var helt tyst. Jag blåste liv i elden och ställde mig upp. Det kom en person gåendes mot mig. En kvinna. När hon kom närmre såg jag vem det var. Det var Anna. Jag hade jobbat med henne på universitet. Hon stal mitt hjärta och i över ett års tid försökte jag med allt för att få henne. Hon älskade mig inte, hur mycket jag än försökte. Jag gjorde allt jag kunde, försökte till och med ändra på mig själv, så att jag blev någon som hon kunde älska, men det var lönlöst. Vi var inte till för varandra. En del av mitt hjärta kommer alltid att vara hos henne, hur mycket det än tar mig mot att erkänna något sådant.

Vad gör hon här?

Hon kommer fram till mig. Ler.

- Jag har saknat dig, säger hon lugnt

Jag kan inte förmå mig att svara. Så många gånger har jag målat upp scenarion i huvudet, där jag ställer henne till svars för allt hon gjorde med mig. Alla dessa argument, allt det som jag har förberett för just detta möte, allting bara rinner ur mig. Jag är för svag. Jag har aldrig kunnat motstå henne.

- Det går inte att vara på jobbet utan dig, säger hon och tar ett steg fram, jag saknar dig för mycket

Hon går fram ett steg till. Hon står nu rakt framför mig. Brasan knastrar till.

- Säg att du älskar mig

Hon sträcker upp sin hand mot min kind.

- Säg att du älskar mig, så som jag alltid har älskat dig

Impulser åker genom min kropp. Hjärtat slutar att slå. Tiden tycks stå still. Hon har aldrig älskat mig. Så mycket vet jag. Hjärtat bultar. Hur mycket jag än vill, så kommer det där aldrig att vara hon. Hjärtat slår ett slag till. Det är inte hon. Det är *hon*.

- Du har aldrig älskat mig, svarar jag henne just som att hon ska lägga handen mot min kind

Det blir tyst. Hon spänner ögonen i mig och brister ut i ett skrik. Ett fasansfullt vrål, som går som en ilning genom min kropp. Hon visar sin rätta form, ett väsen bortom denna värld. En stor, vriden varelse av ruttnande trä med ett förvridet grin och ett par illröda ögon. Hon är gammal, arg och väldigt kraftfull, där hon står och visar sig i all sin fasansfulla prakt. Här står vi, i gränslandet mellan jorden och avgrunden och synar varandra. Luften fullständigt briserar av energi, det är så laddat att jag knappt kan andas. Brasan har tagit sig, den brinner intensivt och har spridit sig till träden runt omkring. Det är som att allting står i lågor. Jag tillåter mig själv att le.

- Snart kommer vi alla att brinna, säger jag till henne

Då slår hon mig. Hårt. Jag känner hur allt det som är jag, det som en gång har varit och allt det som jag någon gång skulle bli, försvinner ifrån mig. Men jag vill inte ge upp. Inte än. Så jag tar tag i hennes arm, drar henne till mig och kastar oss båda i lågorna. Jag känner hur jag brinner, smärtan av att min hud fräts bort, men det spelar ingen roll, för hon brinner med och i hennes lågor kommer jag sakta tillbaka. För vi kommer alla att en gång dö, men att lämna jordlivet bakom sig är inte längre något som skrämmer mig. Så länge själen är med mig, kan jag brinna tusen gånger om, skrattar jag, och låter elden rena mig ifrån all synd, allt ont och allt gammalt som jag nu kommer att lämna bakom mig.